

***KHỦNG HOẢNG KINH TẾ
NHÌN TỪ QUAN ĐIỂM PHẬT GIÁO
Hồ Hoàng Hùng***

---o0o---

Nguồn

<http://thuvienhoasen.org>

Chuyển sang ebook 10 – 8 - 2009

Người thực hiện : Nam Thiên – namthien@gmail.com

[Link Audio Tại Website http://www.phatphaponline.org](http://www.phatphaponline.org)

---o0o---

Trong buổi đầu bình minh của nhân loại, cuộc sinh kế của con người chủ yếu qua phương cách tự cung tự cấp, tự sản tự tiêu. Nhân loại thời kỳ này tự săn bắn, hái lượm để sinh sống. Rồi nhân loại ngày càng đông và kết hợp với kỹ thuật săn bắn, trồng trọt, chăn nuôi theo thời gian mà được cải thiện làm cho sản vật ngày càng nhiều và con người bắt đầu thấy nhiều sản vật mình làm ra không sử dụng hết, trong khi người khác lại làm ra nhiều sản vật khác mà mình không làm được. Thế là nảy sinh nhu cầu trao đổi hàng hóa, sản vật này với sản vật kia. Và con người bắt đầu nghĩ ra cách trao đổi, ví dụ: 1 con gà đổi lấy 2 kg thóc, và họ nghĩ đơn giản là nuôi 1 con gà cũng tốn công tương đương làm ra 2 kg thóc...

Thời kỳ nhân loại bước vào kỷ nguyên sử dụng tiền để làm “phương tiện” trung gian trao đổi sản phẩm, hàng hóa, dịch vụ

Với sự tiến bộ qua quá trình lao động sản xuất, lực lượng sản xuất và các công cụ sản xuất ngày càng phát triển, cải tiến, quan hệ sản xuất từng bước điều chỉnh đưa đến sản phẩm làm ra ngày càng nhiều, nhân loại tiến tới sản xuất hàng hóa.

Nhu cầu phải có một vật để làm phương tiện trung gian trao đổi giữa các hàng hóa với nhau. Và nhân loại nghĩ ra một phương tiện gọi tên là tiền để làm phương tiện trao đổi hàng hóa.

Tiền là phương tiện trong thời kỳ này được làm bằng các kim loại (vàng, bạc, đồng, nhôm) tùy theo mỗi quốc gia. Tiền được biểu hiện bằng giá trị của các kim loại quý này đóng vai trò biểu hiện giá trị của vật được trao đổi. Tiếp theo để thuận tiện trong lưu thông, và để in ấn nhân loại phát minh ra tiền giấy. Đến đây thì “giấy” bản thân nội tại của nó không có giá trị mà chỉ

là dấu hiệu của giá trị được công nhận trong phạm vi quốc gia phát hành mà thôi.

Theo kinh tế học, tiền có 5 chức năng sau đây:

1. Thước đo giá trị: đây là chức năng chính yếu của tiền, do vậy nó phải được biểu hiện bằng vàng vì đây là kim loại quý hiếm;
2. Phương tiện lưu thông (trong chức năng này nó đã bộc lộ mầm mống khủng hoảng kinh tế vì hành vi bán và hành vi mua có thể tách rời nhau cả về thời gian và không gian, như vậy giá trị thực của tiền tách rời giá trị danh nghĩa của nó);
3. Phương tiện cất trữ;
4. Phương tiện thanh toán (chức năng này cũng chứa đựng mầm mống khủng hoảng kinh tế); và
5. Tiền tệ thế giới

Thời đại tiền lên ngôi

Trong hai thế kỷ vừa qua, đặc biệt là thế kỷ 20, với sự phát triển như vũ bão của khoa học kỹ thuật, sự lớn mạnh của lực lượng sản xuất về tri thức đã tạo nên một nền kinh tế hàng hóa phát triển vũ bão, hàng hóa sản xuất nhiều đến nỗi tạo ra cảnh nơi thừa thì dùng lương thực làm nguyên liệu chạy đầu máy xe lửa thơm phức nơi thì thiếu đói. Cuộc khủng hoảng kinh tế 1930 là minh chứng.

Giao thương của nhân loại ngày càng mở rộng, xuyên biên giới, toàn cầu hóa. Tất nhiên trong giai đoạn này tiền với chức năng tiền tệ quốc tế được biểu hiện bằng “giấy” và người ta thường sử dụng tiền của các quốc gia có nền kinh tế mạnh. Một trong những đồng tiền được các nước sử dụng trong giao thương nhiều nhất là đồng đô-la Mỹ, nơi có nền kinh tế lớn nhất thế giới.

Và từ đây ta bắt đầu phân tích trò chơi của “phương tiện tiền” trong giai đoạn hiện đại tại Mỹ như sau:

Phải thừa nhận Mỹ là một quốc gia có nền kinh tế lớn nhất toàn cầu và là nơi tập trung hầu hết các định chế tài chính ngân hàng và các định chế tài chính

như ngân hàng (bank-like institutions) nhiều nhất trên thế giới. Và những định chế này đã “chế” ra các trò chơi tiền dưới nhiều hình thức khác nhau mà ta thường gọi các sản phẩm tài chính phái sinh “derivative” nhiều nhất trên thế giới.

Và sau đây là ví dụ minh họa qui trình của trò chơi tạo giá trị ảo được bắt đầu từ loại tín dụng dưới chuẩn (subprime credit):

1. Ngân hàng cho vay mua nhà, thế chấp bằng chính ngôi nhà đó;
2. Ngân hàng phát hành chứng khoán có đảm bảo bằng tài sản thế chấp đó (mortgaged-back securities);
3. Các nhà đầu tư, quỹ đầu tư, công ty đầu tư tài chính (các loại này rất nhiều ở Mỹ nhưng lại không được giám sát chặt chẽ như các ngân hàng) nhảy vào mua bán các loại chứng khoán này
4. Các chủ thể đầu tư được đề cập ở mục 3 bắt đầu dùng nhiều “tiêu xảo kỹ thuật” để thổi giá trị của các chứng khoán này thêm nữa, đã ảo bây giờ càng ảo hơn, tất nhiên các cơ quan chức năng của chính phủ không kiểm soát được các “trò” này;
5. Lại thêm công ty bảo hiểm nhảy vào để “bảo hiểm tài chính” cho các chứng khoán loại này.

Ta thử hỏi qua 5 bước cơ bản trên, giá trị một ngôi nhà được thể hiện bằng một tờ “giấy” có thể được thổi lên gấp bao nhiêu lần? Và với loại tín dụng dễ dãi trên người ta đua nhau mua nhà để bán lại hưởng chênh lệch thì giá nhà tăng chóng mặt tạo nên giá trị bong bóng ảo.

Đáng lẽ trong thời kỳ này, Quỹ Dự trữ Liên bang (Federal Reserve System – gọi tắt là FED) và các cơ quan chuyên trách của chính phủ Mỹ phải sử dụng các công cụ hay sáng tạo ra các công cụ mới để kiểm soát, kiềm chế cuộc chơi tạo giá trị ảo này, thì FED lại quên mất đi vai trò và chức năng của mình.

Và nguy hiểm hơn, FED lại kích thích “con thỏ luôn chạy theo lợi nhuận một cách không đáy này” bằng cách liên tục cách giảm lãi suất từ 7%-6% xuống đến 1-2% (giai đoạn cách đây vài năm) hành động đó của FED thúc đẩy cuộc đua “ảo” sụp đổ nhanh chóng.

Trở lại qui trình trên tại mục số 1, khi giá nhà quá cao vượt giá trị thực rất lớn, thì nó bị đứng lại. Người ta hết khả năng mua nhà và trả nợ, số 1 sụp đổ, các số còn lại tự động đổ nhào theo hiệu ứng domino, đưa đến thị trường tài chính khủng hoảng.

Như ta đã biết thị trường Mỹ là nơi mơ ước của các nước. Các nước luôn xây dựng chiến lược xuất khẩu hướng về thị trường này, người ta nói “không mơ thì chợ vẫn đông” nhưng trên thực tế thì không ai muốn “mơ” này vắng mặt trong chợ cả!

Dân Mỹ tha hồ tiêu xài, mua sắm hàng hóa các nước (có cả mua chịu – tín dụng tiêu dùng) trong khi xuất khẩu Mỹ thì chậm hơn, dẫn đến cán cân thương mại thâm hụt mất cân bằng, cộng với chi phí chiến tranh dẫn đến thâm hụt ngân sách, thế là Mỹ phát hành trái phiếu. Các nước lại đua nhau mua (Trung quốc mua nhiều nhất!).

“Các dòng “sông tiền” đều đổ về “biển” Mỹ.

Và như trên đã phân tích, khi số “1” đổ nhào, thế là một mớ bong bong ma trận đầu tư rối loạn, mất niềm tin, đưa đến khủng hoảng kinh tế.

Lời Phật dạy: “Tất cả chỉ là phương tiện”

Phật đã dạy rằng vật chất, thân này chỉ là phương tiện. Chúng ta sử dụng “vật chất-thân-tiền” như bản chất của nó mà thôi. Theo Phật thân này là “bàn đèn” để “ngọn đèn tâm” sáng tỏ. Phật không bài bác vật chất nhưng cũng không bám víu và chạy theo nó quá trớn. Rời bỏ “bàn đèn” thì không có “ánh sáng”, nhưng bám víu “bàn đèn” quá thì “ánh sáng không cao”.

Chỉ có sử dụng nó đúng cách như bản chất của nó thì ánh sáng tỏ, đó chính là là “Trung đạo”, cái này có vì cái kia có, bỏ cái này thì cái kia không có.

Chúng ta ngày nay không những chạy theo, bám víu (tất nhiên vì chúng ta là người tục) mà còn biến hóa, thổi giá trị của nó lên cao, mà khi nó đã thoát khỏi bản chất của nó thì nó không còn là cái mà các nhà kinh tế học đã định nghĩa ban đầu là “phương tiện” mà thôi.

---o0o---

Kết luận

Việc phân tích đến đây đã rõ, nếu chúng ta quyết định tiếp tục dùng “hao phí lao động sáng tạo của trí óc” để tiếp tục trò chơi này thì phải có các công cụ, biện pháp để kiểm soát nó.

Tuy nhiên, nói gì thì nói, cũng phải nhận thấy bản chất của tiền tệ chính là phương tiện, mà đã là phương tiện thì chỉ nên sử dụng nó đúng như bản chất của nó mà thôi.

(hoangphap.info)

---o0o---

Hết